

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра **сучасної та бальної хореографії**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньо-професійної програми
доц. Олена ШАБАЛІНА

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчальної роботи
проф. Інна СТАШЕВСЬКА

“_____” _____ 20__ року
року

“_____” _____ 20__

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 024 Хореографія
Освітня програма **Сучасна хореографія**
Обов'язкова компонента
Мова викладання – українська

Харків, 2020

Силабус навчальної дисципліни «Мистецтво балетмейстера» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія освітньої програми Сучасна хореографія – Х. ХДАК, 2020 – 22 с.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри сучасної та бальної хореографії
(протокол №1 від 26.08.2020 р.)

Силабус затверджено
на засіданні групи забезпечення спеціальності 024 Хореографія
(протокол №1 від 27.08.2020 р.)

Силабус склала:
старший викладач кафедри сучасної та бальної хореографії,
кандидат педагогічних наук – Ольга ХЕНДРИК

Голова групи забезпечення
декан ФХМ, професор

Борис КОЛНОГУЗЕНКО

© Харківська державна академія культури, 2020 рік

© Хендрик О. Ю., 2020 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 22,5	галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Загальна кількість годин 675	спеціальність 024 Хореографія освітня програма Сучасна хореографія	Рік підготовки:	
		1-4-й	1-4-й
		Семестр	
		1-8-й	1-8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 3-8 сем. – 2 год.	Ступінь бакалавр	Лекції	
		46 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		198 год.	146 год.
		Індивідуальні заняття	
		8,25	--
		Самостійна робота	
		423 год.	509 год.
		Вид контролю	
		іспит	
4,6,8 сем.	4,6,8 сем.		
залік			
3,5,7 сем.	3,5,7 сем.		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 252 / 423

для заочної форми навчання — 166 / 509

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

«Мистецтво балетмейстера» — є обов'язковою навчальною дисципліною професійної підготовки бакалаврів в галузі хореографічного мистецтва. Поєднуючи знання, вміння та навички багатьох дисциплін гуманітарних, соціально-економічних, професійних компонентів освітньої програми «Сучасної хореографія», вона вивчає методи втілення, розкриття музичної драматургії, мовою пластичних образів.

Метою навчальної дисципліни є розкриття індивідуальності та виховання кваліфікованих балетмейстерів, хореографів, викладачів хореографічних дисциплін в новітніх мистецьких закладах освіти, середній та вищій школі; розвиток професійних компетентностей студентів-хореографів до самостійного створення репертуару в дитячих та дорослих хореографічних колективах, з врахуванням специфічних задач, умов і контингенту учасників колективу різних типів і видів танцювального мистецтва.

Компетентності:

- Здатність зберігати та приумножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.
- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.
- Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.
- Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.
- Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

- Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.
- Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.
- Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.
- Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.
- Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.
- Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.
- Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

- Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.
- Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
- Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.
- Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.
- Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.
- Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.
- Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.
- Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.
- Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.
- Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.
- ПР18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

- Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.
- Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.
- Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.
- Мати навички управління мистецькими проектами, зокрема, здійснювати оцінки собівартості мистецького проекту, визначати потрібні ресурси, планувати основні види робіт.

Передумови для вивчення:

- Мати творчі здібності до свободи пластичного мислення та автономного експериментування з танцювальними рухами.
- Виявити фахову придатність до створення хореографічного номеру.
- Виявляти обізнаність з термінології і літератури за фахом, а також володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Критерії оцінювання:

- Виявляти системні теоретичні та практичні знання з дисципліни «Мистецтво балетмейстера».
- Проявляти еволюційний розвиток практичних навичок створення сучасних хореографічних творів різних форм, жанрів згідно законам драматургії та композиції танцю.
- Вміло застосовувати технічні та композиційні прийоми, художньо-виразні засоби при створенні хореографічних номерів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Тематичний план навчальної дисципліни

2 курс 3 семестр

РОЗДІЛ 8.

РОЗРОБКА ХОРЕОГРАФІЧНОГО ТВОРУ

Тема 25. Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному творі.

Побудова хореографічного твору на основі: якоїсь відомої події, взятої з життя (балет «Тетяна» А.Крейна, лібрето В.Месхетелі); літературного твору, п'єси («Ромео і Джульєтта» С. Прокоф'єва, лібрето А.Піотровського і С.Радлова); історичного факту («Полум'я Парижа» Б.Астаф'єва, лібрето В. Дмитрієва та Н.Волкова); билини, казки («Коник-Горбоконики» Р. Щедріна, лібрето В.Вайнонена, П.Маляревського) тощо.

Побудова хореографічного твору на основі певної теми, ідеї, які турбують балетмейстера: глибоке вивчення історичного, етнографічного і художнього матеріалу (літературного, документального та ін); характеристика епохи, яка освітлена в драматургічному матеріалі, її соціально-політичний аспект; визначення зв'язків з сучасністю; обґрунтування вибору драматургічного матеріалу.

Тема 26. Програма хореографічного твору. Структура. Лібрето.

Програма, як поетапний шлях створення хореографічного номеру. Програми балетних вистав минулого століття. Лібрето, як короткий зміст хореографічного твору. Зразки балетних лібрето.

Тема 27. Композиційний план.

Композиційний план. Його складові частини: а) визначення теми, ідеї, жанру, форми; б) час дії, місце дії; в) дійові особи та виконавці; г) костюми та реквізит; д) короткий зміст танцю та його драматургія; е) характеристика музичного матеріалу та його аналіз; є) світове оформлення танцю (партитура освітлення).

Написання композиційного плану до майбутнього номеру.

РОЗДІЛ 9.

ОСНОВИ ПОСТАНОВЧОЇ ТА РЕПЕТИЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 28. Основні прийоми роботи з простором.

Візуалізація ліній у кінесферичному просторі: виштовхування або продавлювання (extrusion), відповідність або узгодження (matching), складання (folding), перетинання (bridging), колапсові моменти або згортання точки

(collapsing points), падаючі точки (dropping points), розширення (extension). Ізольоване або комплексне застосування.

Операційний комплекс: продовження, розширення нахилів, амплітудність виконання. Транспортування та перенос ліній у площині. Випадаючі криві лінії. Паралельний зсув та зміщення.

Підходи до візуалізації ліній та операційного комплексу: знайомство, представлення лінії у просторі. Кут і поверхня. Поєднання, зв'язування вправ. Скручування та нарощування. Задній підхід. Ніжні концівки. Від простого до складного.

Тема 29. Створення хореографічного номера, основою якого є танцювальні малюнки.

Визначення теми, ідеї номеру. Аналіз музичного твору. Драматургічна розробка музичного матеріалу. Підбір образних малюнків, лейтмотивного руху для пересування виконавців, художніх прийомів просторової композиції. Створення танцю, основою якого є розвиток хореографічного малюнку.

Тема 30. Постановочна робота.

Знайомство виконавців з музикою та змістом танцю, характеристикою епохи, в якій відбувається дія номеру. Розучування з виконавцями окремих рухів та комбінацій. Постановка окремих частин та всього танцю в цілому.

Тема 31. Репетиційна робота.

Перевірка окремих партій, частин та всього танцю, відповідно часовим вимогам та драматургічного розвитку. Відпрацьовування охайності виконання рухів. Репетиційна робота над образами та манерою виконання.

2 курс 4 семестр

РОЗДІЛ 10.

ХОРЕОГРАФІЧНІ ТВОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Тема 32. Специфіка хореографії для дітей.

Історичний аспект формування дитячих самодіяльних хореографічних колективів. Основні вимоги до танців в дитячому колективі: ідейність, художність, доступність. Ідея, тема та зміст дитячого танцю, що мають виховне значення.

Врахування фізичних та психологічних можливостей дітей – виконавців. Гра як невід'ємна частина хореографічного номеру. Композиційна побудова танцю. Актуальність образної та сюжетної основи дитячого танцю.

Тема 33. Робота над образом у танцях для дітей.

Відповідальність хореографічного образу характерним рисам характеру дітей (окремих вікових категорій), дій, вчинків, взаємовідношень. Костюм виконавців.

Тема 34. Особливості створення хореографічного тексту у танцях для дітей.

Відповідність характеру образу пластичному, просторовому та ритмічному рішенню танця. Лейтмотивні рухи – образні рухи. Використання танцювальних рухів та елементів у танці відповідно до вікових категорій дітей.

РОЗДІЛ 11.

ПОСТАНОВКА ТАНЦЮВАЛЬНИХ НОМЕРІВ ДЛЯ ДІТЕЙ

Тема 35. Розробка композиційного плану.

Назва танцювального номеру. Значимість та цінність ідейного задуму. Визначення загальної теми. Певна форма відображення змісту танцю. Час та місце дії від більш широкого поняття до більш вузького. Характеристика дійових осіб. Створення дії танцю. Зміст танцю за законами драматургії. Опис композиції. Аналіз музичного матеріалу (темп, ритм, тональність, характер звучання, довжина епізодів). Ескізи костюмів. Малюнок реквізиту, декорацій. Схеми важливих моментів танцю.

Тема 36. Постановка танцювальних номерів для дітей.

Знайомство виконавців з ідейно-художнім завданням, змістом, музичним матеріалом, характеристикою дійових осіб. Знаходження необхідних виразних засобів. Розучування окремих рухів та комбінацій. Аналіз, виправлення помилок. Робота над манерою виконання та характером образів. Репетиційна робота та доведення хореографічного номеру до контрольного показу.

3 курс 5 семестр

РОЗДІЛ 12.

МАЛІ ФОРМИ ТА ХОРЕОГРАФІЧНІ МІНІАТЮРИ В СУЧАСНІЙ ХОРЕОГРАФІЇ

Тема 37. Специфіка створення та виконання танців малих форм.

Танець на одного виконавця, його характерні риси, принципи побудови та виконання. Сольні танці чоловічі та жіночі. Танець для двох виконавців. Варіанти дуетного танцю. Прийоми ведення мелодії. Танці для трьох солістів. Чотири варіанти створення. Танці для чотирьох виконавців. Варіанти побудови. Використання закону контрасту. Різноманітність завдань постановника та виконавців.

Тема 38. Хореографічна мініатюра в сучасній хореографії.

Історія походження. Хореографічні мініатюри кінця 19 -початку 20 ст. Сюжетні та безсюжетні форми.

Тема 39. Створення та постановка танців малих форм.

Складання композиційного плану. Аналіз музичного матеріалу. Робота над образами: пошук хореографічної лексики та інших виразних засобів танцю. Використання театральних і художніх прийомів при створенні танцю. Робота з виконавцями.

3 курс 6 семестр

РОЗДІЛ 13. СЮЖЕТНИЙ ТАНЕЦЬ

Тема 40. Характерні особливості сюжетного танцю.

Сюжет в літературі. Види сюжетів. Сюжет в хореографічному творі. Історія зародження та розвиток сюжетного танцю. Відображення конкретних явищ навколишнього життя і природи. Тематика народних та сучасних сюжетних танців. Хореографія сюжетних танців. Мелодії сюжетних танців.

Тема 41. Особливості розкриття сюжету в сучасній хореографії.

Сюжетний танець – дійовий танець. Образ у сюжетному танці. Композиція танцю та розвиток сюжетної лінії. Розвиток драматургії у сюжетному танці. Несподіваний балетмейстерський хід. Мистецтво пантоміми у сюжетному танці. Створення лексики. Декоративно-художнє рішення. Косюми дійових осіб.

Тема 42. Створення та постановка сюжетного хореографічного номеру.

Вибір, аналіз драматургічного матеріалу. Значимість та цінність ідейного задуму. Визначення загальної теми. Певна форма відображення змісту танцю. Час та місце дії від більш широкого поняття до більш вузького. Підбір музичного матеріалу. Характеристика дійових осіб. Створення дії танцю. Зміст танцю за законами драматургії. Опис композиції. Аналіз музичного матеріалу(темп, ритм, тональність, характер звучання, довжина епізодів). Ескізи костюмів. Малюнок реквізиту, декорацій. Схеми важливих моментів танцю.

Знайомство виконавців з ідейно-художнім завданням, змістом, музичним матеріалом, характеристикою дійових осіб. Знаходження необхідних виражальних засобів. Розучування окремих рухів та комбінацій. Аналіз, виправлення помилок. Робота над манерою виконання та характером образів. Репетиційна робота та доведення хореографічного номеру до контрольного показу.

4 курс 7 семестр

РОЗДІЛ 14.

ХОРЕОГРАФІЧНА СТИЛІЗАЦІЯ

Тема 43. Народна хореографічна спадщина та сучасність.

Поняття «культурних традицій» та «національного фольклору» у широкому сенсі. Форми існування фольклорних традицій (вірування, міфологія, обряди, ремесла, усна словесна і музична народна творчість). Значення фольклорного матеріалу при створенні хореографічних творів в контексті етнічної культури. Форми збереження та розвитку народних хореографічних традицій: етнографічні колективи, фольклорні колективи, колективи народно – сценічного танцю, колективи, що стилізують фольклор. Значення танцювального фольклору в роботі балетмейстера.

Тема 44. Стилзація народного і сучасного видів хореографічного мистецтва, як засіб культурної ідентифікації сучасної української хореографії.

Відповідність конкретних стилів та художніх напрямів визначеного етапу фольклорній основі. Етнічна образність музики, лексики, танцювальних малюнків, як універсальний ланцюг, що зв'язує історичне минуле з сучасністю. Образ сучасника в стилізованих танцях.

Тема 45. Специфіка композиції рухів, елементів українського народного танцю з сучасним.

Взаємодія фольклорної лексики та сучасної. Традиційна та нетрадиційна танцювальна лексика. Переосмислення балетмейстером малюнків, танцювальних рухів та їх обробка з урахуванням сценічного простору. Драматургія традиційних малюнків. Співвідношення складових композиції відносно сучасності теми та ідеї танцю.

Тема 46. Створення та постановка хореографічного номеру в основі якого є стилзація української народної хореографії з будь яким напрямом сучасної хореографії.

Вивчення джерел і матеріалів, відображених в танці. Розробка композиційного плану. Визначення загальної теми, ідеї. Певна форма відображення змісту танцю. Час та місце дії від більш широкого поняття до більш вузького. Характеристика дійових осіб. Створення дії танцю. Зміст танцю за законами драматургії. Опис композиції. Аналіз музичного матеріалу (темپ, ритм, тональність, характер звучання, довжина епізодів). Ескізи костюмів. Малюнок реквізиту, декорацій. Схеми важливих моментів танцю.

Знайомство виконавців з ідейно-художнім завданням, змістом, музичним матеріалом, характеристикою дійових осіб. Знаходження необхідних виразних

засобів. Розучування окремих рухів та комбінацій. Аналіз, виправлення помилок. Робота над манерою виконання та характером образів. Репетиційна робота та доведення хореографічного номеру до контрольного показу.

4 курс 8 семестр

РОЗДІЛ 15.

ПОСТАНОВКА ТАНЦІВ НА ОСНОВІ СИНТЕЗУ МИСТЕЦТВА

Тема 47. Особливості синтезу різних видів і напрямів мистецтва, зокрема хореографічного .

Поняття «синтез» та «синтез видів мистецтва».

Танець і сучасне ціркве мистецтво. Танець і пластичне мистецтво. Танець і мода. Танець та Опера. Танець і перфоманс.

Синтез напрямів хореографічного мистецтва, що утворили якісно нові художні стилі в танці contemporary: класичний, традиційний (народний), афро-джазовий, письмовий, віртуальний, урбаністичний, еротичний або оголений, мінімалістичний, танець заради танцю, азіатський, африканський.

Тема 48. Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному номері.

Глибоке вивчення історичного, етнографічного і художнього матеріалу (літературного, документального та ін); характеристика епохи, яка освітлена в драматургічному матеріалі, її соціально-політичний аспект; визначення зв'язків з сучасністю; обґрунтування вибору матеріалу-основи танцю.

Тема 49. Створення та постановка хореографічного номеру на основі синтезу видів мистецтва або синтезу напрямів хореографічного мистецтва.

Розробка композиційно-постановочного плану: обґрунтування вибору теми, зокрема визначення основної проблеми, яка турбує балетмейстера, як художника, в чому її актуальність; наскільки яскраві і життєво-правдиві образи через які вона розкривається; наскільки правдиво та виразно зображається середовище, в якому проходить дія; в чому виховне значення майбутнього твору, його відповідність запитам глядача; формулювання ідеї твору; визначення конфлікту та його основних елементів; розробка драматургії твору тощо.

3.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
л		п	інд	с.р	л		п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2 курс 3 семестр										
Розділ 8. Розробка хореографічного твору										
Тема 25. Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному творі.	8	1	1		6	10	0,5	1,5		8
Тема 26. Програма хореографічного твору. Лібрето.	6	0,5	1,5		4	7	0,5	0,5		6
Тема 27. Композиційний план.	7	0,5	1,5	1	4	8		2		6
Разом за розділом 8	21	2	4	1	14	25	1	4		20
Розділ 9. Основи постановочної та репетиційної роботи										
Тема 28. Основні прийоми роботи з простором.	17	1	6		10	19,5	0,5	3		16
Тема 29. Створення хореографічного номера, основою якого є танцювальні малюнки.	24	1	8	1	14	18,5	0,5	3		15
Тема 30. Постановочна робота.	15		4		11	16		1		15
Тема 31. Репетиційна робота.	13		2		11	11		1		10
Разом за розділом 9	69	2	20	1	46	65	1	8		56
Разом за 3 семестр	90	4	24	2	60	90	2	12		76
2 курс 4 семестр										
Розділ 10. Хореографічні твори для дітей										
Тема 32. Специфіка хореографії для дітей.	7	1			6	12	0,5	1,5		10
Тема 33. Робота над образом у танцях для дітей.	19,5	1	6	0,5	12	21	0,5	4,5		16
Тема 34. Особливості створення хореографічного тексту у танцях для дітей.	20,5	2	6	0,5	12	21	1	6		14
Разом за розділом 10	47	4	12	1	30	54	2	12		40
Розділ 11. Постановка танцювальних номерів для дітей										
Тема 35. Розробка композиційного плану.	12,5		2	0,5	10	10		2		12
Тема 36. Постановка танцювальних номерів для дітей.	30,5		10	0,5	20	26		10		24
Разом за розділом 11	43		12	1	30	36		12		36
Разом за 4 семестр	90	4	24	2	60	90	2	12		76
3 курс 5 семестр										
Розділ 12. Малі форми та хореографічні мініатюри в сучасній хореографії										
Тема 37. Специфіка створення та виконання танців малих форм.	14	2	2		10	6	1	3		10
Тема 38. Хореографічна мініатюра в сучасній	32	2	8		22	14	1	5		24

хореографії.									
Тема 39. Створення та постановка танців малих форм.	44		16		28	16		12	34
Разом за розділом 12	90	4	26		60	35	2	20	68
Разом за 5 семестр	90	4	26		60	90	2	20	68
3 курс 6 семестр									
Розділ 13. Сюжетний танець									
Тема 40. Характерні особливості сюжетного танцю.	14	2	2		10	15	1	2	12
Тема 41. Особливості розкриття сюжету в сучасній хореографії.	30	2	6		22	27	1	4	22
Тема 42. Створення та постановка сюжетного хореографічного номеру.	46		18		28	48		16	32
Разом за розділом 13	90	4	26		60	90	2	22	66
Разом за 6 семестр	90	4	26		60	90	2	22	66
4 курс 7 семестр									
Розділ 14. Хореографічна стилізація									
Тема 43. Народна хореографічна спадщина та сучасність.	8	2			6	13	1		12
Тема 44. Стилiзацiя народного i сучасного видiв хореографiчного мистецтва, як засiб культурної iдентифiкацiї сучасної української хореографiї.	12	2			10	13	1		12
Тема 45. Специфіка композиції рухів, елементів українського народного танцю з сучасним.	30		12		18	28		10	18
Тема 46. Створення та постановка хореографічного номеру в основі якого є стилізація української народної хореографії з будь-яким напрямом сучасної хореографії.	40		14		26	36		10	26
Разом за розділом 14	90	4	26		60	90	2	20	68
Разом за 7 семестр	90	6	24		60	72	2	20	68
4 курс 8 семестр									
Розділ 15. Постановка танців на основі синтезу мистецтва									
Тема 47. Особливості синтезу різних видів і напрямів мистецтва, зокрема хореографічного.	28	2	8		18	24	2	4	18
Тема 48. Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному номері.	24	2	2		20	28		6	22
Тема 49. Створення та постановка хореографічного номеру на основі синтезу видів мистецтва або синтезу	48		16		32	38		10	28

напрямів хореографічного мистецтва.									
Разом за розділом 15	90	4	26		60	90	2	20	68
Разом за 8 семестр	90	4	26		60	90	2	20	68
Усього годин	675	46	19 8	8,2 5	423	675	20	14 6	509

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
25.	Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному творі.	1	1,5
26.	Програма хореографічного твору. Лібрето.	1,5	0,5
27.	Композиційний план.	1,5	2
28.	Основні прийоми роботи з простором.	6	3
29.	Створення хореографічного номера, основою якого є танцювальні малюнки.	8	3
30.	Постановочна робота.	4	1
31.	Репетиційна робота.	2	1
32.	Специфіка хореографії для дітей.		1,5
33.	Робота над образом у танцях для дітей.	6	4,5
34.	Особливості створення хореографічного тексту у танцях для дітей.	6	6
35.	Розробка композиційного плану.	2	2
36.	Постановка танцювальних номерів для дітей.	10	10
37.	Специфіка створення та виконання танців малих форм.	2	3
38.	Хореографічна мініатюра в сучасній хореографії.	8	5
39.	Створення та постановка танців малих форм.	16	12
40.	Характерні особливості сюжетного танцю.	2	2
41.	Особливості розкриття сюжету в сучасній хореографії.	6	4
42.	Створення та постановка сюжетного хореографічного номеру.	18	16
44.	Специфіка композиції рухів, елементів українського народного танцю з сучасним.	12	10
46.	Створення та постановка хореографічного номеру в основі якого є стилізація української народної хореографії з будь-яким напрямом сучасної хореографії.	14	10
47.	Особливості синтезу різних видів і напрямів мистецтва, зокрема хореографічного.	8	4
48.	Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному номері.	2	6
49.	Створення та постановка хореографічного номеру на основі синтезу видів мистецтва або синтезу напрямів хореографічного мистецтва.	16	10
Усього		198	146

3.4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
25.	Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному творі.	6	8
26.	Програма хореографічного твору. Лібрето.	4	6
27.	Композиційний план.	4	6
28.	Основні прийоми роботи з простором.	10	16
29.	Створення хореографічного номера, основою якого є танцювальні малюнки.	14	15
30.	Постановочна робота.	11	15
31.	Репетиційна робота.	11	10
32.	Специфіка хореографії для дітей.	6	10
33.	Робота над образом у танцях для дітей.	12	16
34.	Особливості створення хореографічного тексту у танцях для дітей.	12	14
35.	Розробка композиційного плану.	10	12
36.	Постановка танцювальних номерів для дітей.	20	24
37.	Специфіка створення та виконання танців малих форм.	10	10
38.	Хореографічна мініатюра в сучасній хореографії.	22	24
39.	Створення та постановка танців малих форм.	28	34
40.	Характерні особливості сюжетного танцю.	10	12
41.	Особливості розкриття сюжету в сучасній хореографії.	22	22
42.	Створення та постановка сюжетного хореографічного номеру.	28	32
43.	Народна хореографічна спадщина та сучасність.	6	12
44.	Стилізація народного і сучасного видів хореографічного мистецтва, як засіб культурної ідентифікації сучасної української хореографії.	10	12
45.	Специфіка композиції рухів, елементів українського народного танцю з сучасним.	18	18
46.	Створення та постановка хореографічного номеру в основі якого є стилізація української народної хореографії з будь яким напрямом сучасної хореографії.	26	26
47.	Особливості синтезу різних видів і напрямів мистецтва, зокрема хореографічного.	18	18
48.	Вивчення джерел і матеріалів, відображених в хореографічному номері.	20	22
49.	Створення та постановка хореографічного номеру на основі синтезу видів мистецтва або синтезу напрямів хореографічного мистецтва.	32	28
Усього		423	509

3.5. Методи навчання

Вербальний (лекції, коментарі, пояснення); наочний (показ, демонстрація, ілюстрація); практичний (створення та виконання рухів, комбінацій, танцювальних етюдів, номерів); самостійний (робота з літературою, відео матеріалами, розробка та практична реалізація танцювального номеру).

4.3. Розподіл балів за формами контролю

академічний показ – 5 - 10 балів;

контрольний урок – 5 - 10 балів;

реферат — 5 балів;

композиція танцювальних комбінацій — 5–10 балів;

розгорнута відповідь (письмово) на теоретичні питання — 5-10 балів;

створення танцювальних комбінацій — 5–10 балів;

відвідування заняття – 1 бал.

4.4. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення:

робоча програма, методичні рекомендації до практичних занять, завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи студентів, відеоматеріали.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

<i>№ з/п</i>	<i>Автор</i>	<i>Найменування</i>	<i>Видавництво, рік видання</i>	<i>Кількість примірників</i>
1.	Безуглая Г. А.	Концертмейстер балета: музук. сопровождение урока классич. танца. Работа с репертуаром : учеб. пособие	Акад. рус. балета им. А. Я. Вагановой. – СПб. : Акад. рус.	1

			балета им. А. Я. Вагановой, 2005.	
2.	Богданов Г.Ф.	Работа над музыкально-танцевальной формой хореографического произведения: учеб.-метод. пособие	Вып. 1. – М. : ВЦХТ, 2008. – Я вхожу в мир искусств ; № 4(128)	1
3.	Білаш П.Н.	Балетмейстерське мистецтво і становлення української хореографії у контексті розвитку європейської художньої культури 10–30 років ХХ ст.: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.01 [Електронний ресурс]	ДА КККіМ. – К., 2000. – 18 с.	
4.	Захаров Р. В.	Сочинение танца: страницы педагогического опыта	М. : Искусство, 1989.	1
5.	Колногузенко Б.М.	Види мистецтв і хореографії: метод. посіб.	М-во культури України, Нац. хореогр. спілка України. – 2-ге вид., допов. – Харків, 2014.	1
6.	Колногузенко Б.М.	Хореографічна композиція : метод. посіб. з курсу "Мистецтво балетмейстера"	М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. осередок Нац. хореогр. Спілки України. – Х. : ХДАК, 2018.	1
7.	Колногузенко Б.М.	Сольный танец : метод. разработка по курсу "Искусство балетмейстера"	М-во культуры и туризма Украины, Харьк. гос. акад. культуры. – Изд. 2-е, доп. – Х. : ХГАК, 2007.	2
8.	Кохан Т.Г.	Експресіонізм в контексті видової специфіки мистецтва: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.01. [Електронний ресурс]	К.: ДАКККіМ, 2002.	
9.	Левинсон А.Я.	Старый и новый балет. Мастера балета	СПб. ; М. ; Краснодар : Лань : Планета музыки, 2008.	1
10.	Мелехов А.В.	Искусство балетмейстера: учеб. Пособие [Електронний ресурс]	Екатеринбург, 2015.	1
11.	Островська К. В.	Історія та розвиток кафедри	Х. : ХДАК, 2014.	

		народної хореографії Харківської державної академії культури. [Електронний ресурс]		
12.	Пісклова І. С.	Особливості обробки танцювального фольклору (на прикладі сучасних постановок) [Електронний ресурс]	Народна творчість та етнологія. К., 2015. – № 5	
13.	Рехвіашвілі Ф.Ю. та ін..	Мистецтво балетмейстера: навч. посіб. [Електронний ресурс]	К. : КНУКіМ, 2017.	
14.	Чепалов О. І.	Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія	Х.: ХДАК, 2007.	1
15.	Хендрик О.Ю.	Поняття contemporary dance та композиції його хореографічного тексту [Електронний ресурс]	Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. - 2017. - № 3	
16.	Яніна-Ледовська, Є. В.	Балет Весна священна в трактуванні українських хореографів (1998–2013). [Електронний ресурс]	Культура України, Х. : ХДАК, 2014.	

6.2. Додаткова література

1. Базанов В.В. Техника и технология сцены. / Базанов В.В. – М.: Искусство, 1976. – 97 с.
2. Бекина, С. И. Музыка и движение / С. И. Бекина, Т. П. Ло-мова, Е. Н. Соковнина. – М. : Просвещение, 1983. – 208 с.
3. Антіпова І. Аніко Рехвіашвілі: Я вибудовую емоції. // Майдан зірок. – 1998. № 19.
4. Баланчин Дж., Мейсон Фр. 101 рассказ о большом балете / Баланчин Дж.: [пер. с англ.] – М.: КРОН-ПРЕСС, 2000. – 494 с.
5. Беляева О. П. Искусство балетмейстера : учеб. пособие / О. П. Беляева. – 2-е изд., доп. – Минск : Респ. ин-т высш. шк., 2014. – 176 с.
6. Бежар М. Мгновения из жизни другого. Мемуары. – М.: Союзтеатр, 1989.
7. Бортник К. В. Еволюція новаторства балету П. І. Чайковського "Лебедине озеро" від постановки М. Петіпа та Л. Іванова до версії Ф. Рідмана / К. В. Бортник // Культура України. - 2014. - Вип. 45. - С. 174-182.
8. Бортник К. В. Інтерпретація концепції американської мрії в балеті П. Чайковського Лускунчик. Культура України. Серія: Мистецтвознавство, 2016, 53: 243-250.
9. Бортник К. В. Особливості новаторських трактувань балету П. Чайковського Лускунчик. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті, 2015, 2: 7–10–7–10.
10. Биркенбил В. И. Язык интонации, мимики, жестов / В. И. Биркенбил. – СПб. : Питер-Пресс, 1997. – 145 с.
11. Гутковская С. В. Основы сочинения хореографической композиции : учеб.-метод. пособие / С. В. Гутковская. – Минск : БГУКИ, 2014. – Ч. 2. – 125 с.

12. Добротворская К.А. Айседора Дункан и театральная культура эпохи модерна. – Л.: ЛГИТМ и К, 1992.
13. Домрина Н. Мари Вигман // Советский балет. – 1989. – №4.
14. Васенина Е. Российский современный танец. Диалоги. Emergency Exit. – М., 2005.
15. Ведихина О. Интервью с Борисом Эйфманом // Балет. – 1997. – № 87'
16. Ладыгин, Л. А. О музыкальном содержании учебных форм танца: метод. пособие / Л. А. Ладыгин. – М. : МГК, 1993. – 144 с.
17. Лиёпа М.Э. Я хочу танцевать сто лет / Лиёпа М.Э. – М.: Варгиус, 1996. – 239 с.: ил.
18. Лопухов Р. Хореографические откровения. – М. Искусство, 1971.
19. Маньковская Н.Б. Эстетика постмодернизма / Маньковская Н.Б.– СПб.: Алетейя, 2000. – 337 с.
20. Мочалов, Ю. А. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены / Ю. А. Мочалов. – М. : Просвещение, 1981. – 239 с.
21. Островська Каріна. Національне виховання в мистецькій діяльності Авраменка В. Педагогічні науки, 2011, 2: 111-114.
22. Островська К. Національне виховання в мистецькій діяльності Василя Авраменка / Каріна Островська // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. — Полтава, 2011. — Вип. 2. — С. 111–114.
23. Пастух В.В. Модерні хореографічні напрями в Галиччині (20-29ті роки ХХ ст.): автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.01. – К.: КНУКіМ, 1999. – 21 с.
24. Петипа Н. Материалы, воспоминания, статьи. Сборник. - Л., 1971.
25. Рославлева Н. Английский балет. - М., 1959.
26. Рутберг И.Г. Пантомима. Движение и образ. – М.: Сов. Россия, 1981. – 160 с. – (Б-чка «В помощь худож. самодеятельности» № 24.)
27. Савин В. З. Балетмейстер и фольклор: учеб.-метод. по-сobie / В. З. Савин. – Магнитогорск : Магнитог. гос. консерватория, 2012. – 84 с.
28. Скотт Ю. Американский театр Алвина Эйли // Советский балет. – 1991. – №3.
29. Смирнов И. Искусство балетмейстера. – М.: Просвещение, 1986.
30. Станішевський Ю. П. П. Вірський. – К., 1962.
31. Станішевський Ю. Український Радянський балетний театр .- К., 1970.
32. Сто балетных либретто. – Л.: Музыка, (все издания)
33. Суриц Е. Балет и танец в Америке. Очерки истории. – Екатеринбург: Изд-во государственного университета, 2004.
34. Суриц Е. Пластический и ритмопластический танец: его жизнь и судьба в России // Советский балет. – 1988. – №6.
35. Тарасова Н. Марта Грехэм // Советский балет. – 1990. – №1.
36. Фокин М. Против течения. – М., Л.: Искусство, 1962
37. Чижова А. Танцует Березка - М., 1967.
38. Чудовский М. Ансамбль Игоря Моисеева .- М., 1959.
39. Шариков Д.І. "Contemporary dance" у балетмейстерському мистецтві: Навчальний посібник. – К.: КиМУ, 2010. – 170 с.
40. Уральская В. Рождение танца. – М., 1974.

6.3. Иноземна література

41. Construire la danse, Doris Humphrey, éditions Bernard Coutaz, 1990.

42. Gay Cheney. Basic Concepts In Modern dance. A Dance Horizons Book. Princeton Book Company, Publishers. – Princeton, New Jersey ,1989
43. Hays Joan. Modern Dance: A Biomedical Approach to Teaching. – St. Louis, MO:C.V. Mosby, 1981.
44. Horst Louis, Carroll Russell. Modern Dance Forms. – Princeton, NJ: Dance Horizons/Princeton Book Co., Publ., 1987.
45. Danse, chemin d'éducation : pour une pédagogie de l'être, Jacqueline Robinson, auto-édité, 1993, diffusion Atelier de la danse.
46. Livett Anne. Contemporary Dance. – NY: Abbeville Press, 1978.
47. Lois Eufeldt. A primer for choreographers. Waveland Press, Inc. – Illinois, 1988.
48. La poétique de la danse contemporaine, Laurence Louppe, éditions Contredanse, 1997.
49. Mazo Joseph H. Prime Movers: The Makers of Modern Dance in America. – New York: William Morrow and Co., 1977.
50. Fitt Sally. Dance Kinesiology. – NY: Schirmer Books, 1988.
51. Foster, Susan Leigh. Reading Dancing: Bodies and Subjects in Contemporary American Dance. – Berkeley, CA: The University of California Press, 1986.
52. Lewis Daniel. The illustrated dance technique of José Limón. – New York: Harper and Row, Publishers, 1984.
53. Minton Sandra Cerny. Choreography: A Basic Approach Using Improvisation. – Champaign, Illinois: Human Kinetics Publishers, Inc., 1986.
54. Taylor Paul. Private Domain: The Autobiography of Paul Taylor. – New York: Knopf, 1987.

6.4. Періодичні видання

55. Танцювальні студії (Київський національний університет культури та мистецтв). - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ku_2014_45_23
56. / <http://dancestudios.knukim.edu.ua/>
57. Ballet International/ tanz aktuell
58. Contact quarterly (quarterly) Contact Collaborations Inc., Box 603, Northampton, MA 01061. Dance Magazine (monthly) 33 W. 60 th St., New York, NY 10036.
59. Dance Europe
60. Dance Research Journal (biannual) CORD, Dance Dept. 684 D, NYU, 35W. 4 th St., New York, NY 10003.
61. Danser Abonnements par internet (абонемент через інтернет): www.dansermag.com / par correspondance (поштою): 137 rue d'Alesia 75014 – Paris.

Навчальне видання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
освітньої програми Сучасна хореографія

Укладач О. Ю. Хендрик,
старший викладач кафедри сучасної та бальної хореографії,
кандидат педагогічних наук

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка О. Ю. Хендрик

План 2020

Підписано для друку
Формат 60x84/16, Гарнітура «Times»
Папір для друк. ап. Друк ризограф.
Ум. друк. арк. Обл.-вид. арк.. Тираж 50. Зам №

ХДАК, 61057, Харків-57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки